

*Collectanea
Sancti
Martini*

I.

M. I.

Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei

Collectanea Sancti Martini
A Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményeinek
Értesítője
1.

Pannonhalmi Főapátság Gyűjteményei
Pannonhalma, 2013

Szerkesztette
Dénesi Tamás és Dejcsics Konrád OSB

Az angol nyelvű összefoglalókat Tóta Péter Benedek készítette

A kötet megjelenését támogatta

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

© A szerzők, 2013

ISSN 2064-4205

Kiadja a Pannonhalmi Főapátság
Felelős kiadó dr. Várszegi Asztrik
A kiadást gondozta a Bencés Kiadó
Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Borítóterv Schmal Károly
Műszaki szerkesztő Egyházi Péter
Tördelte Somorjai Gabi
A nyomás és kötés a mondAt Kft. munkája
Felelős vezető Nagy László

Tartalom

Előszó	7
--------------	---

I. Tanulmányok

Dejcsics Konrád OSB

Utazások egy Nagy Szent Gergely-kódex körül – Megfontolások a Dialógusok könyvének 7–11. századi recepciójáról	11
--	----

Sztulik-Kniesl Balázs

Preces germanicae pro singulis horis cum iconibus, avagy egy unikális képi-szöveges emlék a 17. századból	29
---	----

Dénesi Tamás

Adalékok Montecassino és a magyarországi bencések kora újkori kapcsolatához.	49
---	----

Forgó András

Az osztrák bencések és a magyarországi nagypolitika. A bécsi skót apátság adminisztrátorának jelentései az 1764–1765. évi pozsonyi országgyűlésről	80
--	----

Vörös Géza

Források a magyarországi bencés rend 1945 utáni történetéhez. Bencések a politikai rendőrség dokumentumaiban	93
--	----

Bandi István

„A mi történetünk” – bencés diákok meghurcolása az 1950-es évek elején	132
--	-----

Petes Róbert

Elszigeteltség és a szabadulás kérdőjelei. Polgár Vilmos küzdelme a politikai rendőrség szorításában a pártállami diktatúra idején	181
--	-----

<i>Várszegi Asztrik OSB</i> Legányi Norbert pannonhalmi főapát a II. Vatikáni Zsinat harmadik ülészakán (1964. szeptember 14–december 21.)	217
--	-----

II. Közlemények

<i>László Csaba</i> Kutatói megfigyelések a pannonhalmi bazilika belső felújításakor	249
<i>Kovács Eszter</i> Bohuslav Balbín és a bencések	274
<i>Borián Elréd OSB</i> Források Habsburg József Ágost főherceg bencés diákságáról	281
<i>Boros Zoltán</i> A dömölki apátság archontológiája 1802 és 1950 között.	295
<i>Várszegi Asztrik OSB</i> A pannonhalmi székesegyház 70 éve basilica minor	312
<i>Somorjai Ádám OSB</i> Magyar bencések Nyugaton (1931–1992) – Rendtörténeti vázlat	325
<i>Bitai Judit–Hegedüs Éva</i> A muzeális állomány feltárása a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtárban.	353
<i>Richnovszky Andor–Rékási József</i> A Pannonhalmi Bencés Gimnázium mollusca-gyűjteménye III.	363

III. Szemle

<i>R. Várkonyi Ágnes</i> Örökség és küldetés	375
---	-----

Előszó

A bencés monostorok kezdettől fogva sorsközösséget vállaltak közvetlen környezetükkel, a vidékkel, a tájjal, amelyben éltek. Sorsközösségük a dialógus volt: szerzeteséletük megszólította a környéket, ők pedig hagyták, hogy környezetük szóljon hozzájuk, alakítsa őket. Szent Márton pannonhalmi monostora így ágyazódik bele szellemi, valamint közvetlen környezetébe: a kezdetektől párbeszédet folytat a korára jellemző kultúrával, hol alakítva azt, hol pedig alakulva a dialógus révén. Az ezer esztendő elteltével párbeszédbe kell lépnie saját történelmével, hagyományaival és intézményrendszerével is, őriznie és kutatnia kell azt, ami az évszázadok során növekedett és megőrződött.

Szent Márton monostorának kulturális intézményei – könyvtár, levéltár, múzeum és iskolák – gondos rendben hagyományozták át a múlt írásos és tárgyi emlékeit. Thesaurus a monostor kultúrája, amelyből a kutatóknak újat és régit egyaránt elő lehet és elő kell hozniuk. Sorozatunk annak jele, hogy a gyűjtemények elevenek, gazdagítani kívánják a monostor kortárs szellemi környezetét, és párbeszédben szeretnének maradni vele.

Pannonhalma, 2013. Szent Márton ünnepén

A szerkesztők

Szent Márton monostorának kulturális intézményei, gyűjteményei – könyvtár, levéltár, múzeum – gondos rendben hagyományozták át a múlt írásos és tárgyi emlékeit. Thesaurus a monostor kultúrája, amelyből a kutatóknak újat és régit egyaránt elő lehet és elő kell hozniuk. Sorozatunk annak jele, hogy a gyűjtemények elevenek, gazdagítani kívánják monostorunk kortárs szellemi környezetét, és párbeszédben szeretnének maradni vele.

ISSN 2064-4205

9 | 772064 | 420506